

पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको आठौँ गाउँ सभा

गाउँपालिका प्रमुख श्री दिर्घराज बोगटी ज्यूबाट प्रस्तुत वार्षिक निती तथा कार्यक्रम आ.व २०७७।०७८

यस पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको आठौँ गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू, प्रमुख अतिथि ज्यू, विशिष्ट अतिथि उपाध्यक्ष ज्यू आमन्त्रित अतिथि ज्यू, गाउँसभाका सभासद ज्यू, राष्ट्र सेवक कर्मचारी तथा सुरक्षा निकायका प्रमुख संचारकर्मी मित्रहरु सबै ठाउँबाट पाल्नु भएका आदरणीय इष्टमित्र, समाजसेवी, वुद्धिजिवी महानुभावमा पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको तर्फबाट हार्दिक हार्दिक स्वागत टक्रयाउन चाहान्छु ।

आदरणीय सभासद ज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु :

१. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी शासन व्यवस्था मौलिक हक विविधता बिच एकता सहिष्णुता र धर्मनिरपेक्षता जस्ता महत्त्वपूर्ण उपलब्धी संस्थागत हुँदै गएको नेपालको संविधान कार्यान्वयनको चरणबाट अघि बढिरहेको छ । राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान लोकतन्त्र दिगो शान्ति सुशासन विकास र समृद्धिको नयाँ युग सुरु भएको छ । यी ऐतिहासिक उपलब्धीका लागि आन्दोलनको क्रममा विभिन्न कालखण्डमा जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति हार्दिक भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
२. नेपालको संविधान अनुरूप सुदूरपश्चिम प्रदेशको डोटी जिल्लामा अवस्थित पुर्वीचौकी गाउँपालिका डोटी जिल्लाको सदरमुकाम सिलगढीबाट पुर्वीभागमा पर्दछ । यस पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको जम्मा जनसंख्या CBS २०६८ अनुसार २३,४८० रहेको छ । भने यसको क्षेत्रफल ११७.६६ वर्ग किलोमीटर रहेको छ । पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको उत्तर तिर बझाङ्ग दक्षिण पुर्व तिर अछाम र पश्चिम तिर दिपायल सिलगढी नगरपालिका पर्दछ । समुन्द्री सतह अन्दाजी ११०० देखि ३५०० मीटर सम्मको उचाईमा अवस्थित छ । सिलगढी देखि पुर्व पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको मध्यभागबाट पहलमान सिंह स्वार राजमार्ग अछाम हुँदै बाजुरासम्म कालोपत्र भएर जोडिएको छ जुन एक मात्रै सडक तराईसँग जोडिएको छ । यस पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको सांस्कृतिक महत्त्व आफ्नै खालको छ जस अनुरूप जात ४ वटा (ब्राह्मण, क्षेत्री, दलित, जनजाती) रहेका छन भने जातजाती ४९ वटा रहेका छन् ।
३. यस पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको सामर्थताका आधारमा पर्यटकीय क्षेत्र खप्तड धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्र रानढुङ्गा त्रिवेदीधाम नेत्रश्री अमरसिंह थापाले स्थापना गरेको अखण्डदिप प्रज्वलित हुने मालिका मन्दिर दुर्गा मन्दिर, सलकटयाल, तेडीको मन्दिर शाजेन्द्रश्वर मस्टामाण्डौ आदि रहेका छन् । जलस्रोतमा मुख्य खोलाका रुपमा पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको बीच भाग बाट बग्ने गन्डीगाड फुलौटीगाड चित्रीगाड र छोलेगाड रहेका छन् र अन्य साना खोलाहरु पनि प्रसस्त मात्रमा रहेका छन् । यहाका मानिसको मुख्य पेशाको रुपमा कृषि रहेको छ । जो जीवन निर्वाहको मुख्य आधारको रुपमा रहेको छ । यहाको कृषि उत्पादनमा धान, गहुँ, मकै, कोदो, र नगने

मात्रामा जी खेती हुन्छ भने दलहनमा भटमास, मास, गहत, मसुरो र केराउ उत्पादन हुन्छ, तेलहनमा रायो तोरी तिल र तरकारी खेतीमा प्याज, गोलभेडा, लसुन, अदुवा, आलु, टमाटर, बन्दा, काउली, हरियो सिमी, भिट्टी बैगुन आदि उत्पादन हुन्छ । पशुपालनमा गाई, भैसी, गोरु, कुखुरा तथा बाख्रा आदि उत्पादन हुन्छन् । विशेषगरी गाई र भैसीलाई दुध र कम्पोष्टमलका लागि प्रयोग गरिन्छ । भने गोरु खेत जोत्नेमा प्रयोग गरिन्छ ।

४. यस पूर्वीचौकी गाउँपालिकाको जम्मा जमिन मध्य अन्दाजी दुई तिहाई भाग वनले ओगटेको छ एक तिहाई भाग बाझो छ । वनमा साल, सल्ला, लालीगुरास, बाझ, काफल, उतिस, कटुस, सिमल, रिठा, अमला आदि रहेका छन् भने जडीबुटीमा सुगन्धवाल, पाषणदेव, सिलाजीत, सुनभाणी, कुरिलो, चुत्रा, जटामसी, सुनगाभा, कचुर, कुकुरडाइनो, हरो, बरो, तितेपाती, टिमुर, पांगुर रहेका छन् । जंगली जनावरहरूमा चितुवा, बाघ, मृग, स्याल, बादर, डेडुबादर, खरायो, भालु आदि रहेका छन् भने पन्थीमा कालिज, लुइचे, कोइली, तित्रा, डाँफे, च्याखुरा, जुरेली, काठफोर, ढुकुर आदि रहेका छन् ।
५. यसै पूर्वीचौकी गाउँपालिका अर्न्तगत विद्यालयहरूमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र ५२, आधारभूत प्रा.वि ४३ वटा, कक्षा ६ देखि ८ सम्मका नि.मा.वि १४ वटा, कक्षा ९ देखि १० सम्म ८ वटा र कक्षा ११ देखि १२ सम्म ३ वटा तथा समुदायबाट सञ्चालित सामुदायिक सिकाई केन्द्र (CLC) ६ वटा रहेका छन् ।
६. पर्यटकिय क्षेत्रको अपार सम्भावना रहेको भू-स्वर्ग खप्तडको प्रवेशद्वार झिग्राना तथा चौखुटे पनि यसै पूर्वीचौकी गाउँपालिकामा अवस्थित छ । आज यो गाउँपालिका विविध सम्भावना र अवसर र चुनौतिको बिचमा उभिएको छ । पूर्वीचौकी गाउँपालिकाको एकतामा जोड दिदै संस्कृति सम्पदा र कलाको जगेर्ना गरि शिक्षा, स्वास्थ्य, पिउने पानी, हरियालीयुक्त पूर्वीचौकी गाउँपालिका, सुन्दर पूर्वीचौकी गाउँपालिका बातावरण मैत्री बनाउन प्रण गरि अगाडी बढेको पूर्वीचौकीको गौरवसाली इतिहास, समृद्ध भविष्यको बिचमा उर्जाइत वर्तमान लिएर उभिएका छौ । यस अर्थमा हामी पूर्वीचौकी बासी सौभाग्यसाली छौ
७. खप्तड संग जोडिएको जलस्रोत, जडिबुटी, कृषि, प्रयटनको प्रचुर सम्भावना बोकेको यो सुन्दर पहाडी पूर्वीचौकीको स्रोत र साधनको सु-व्यावस्थित उपयोगले पुर्बिचौकी बासीको समृद्धि र जीवनमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन तथा गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहमा विशिष्टता ल्याउने गरि नीति तथा कार्यक्रम तय गर्न यो गाउँसभा सफल हुने विश्वास लिएको छु ।
८. यस गरिमामय सभामा गाउँपालिकाको तर्फबाट गाउँको सम्पूर्ण विकासको लागि मार्ग दर्शनको रूपमा रहने आगामी आ.व. २०७७।०७८ को हिउदे अधिवेशन तथा आठौँ गाउँसभाको वार्षिक नीति, कार्यक्रमको जानकारी गराउन पाउँदा अत्यन्त खुशी लागेको छ । यस अवसरमा गाउँपालिकाका प्रयासहरूमा हरदम साथ र सहयोग गर्नुहुने कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, गाउँशाभाका सम्पूर्ण सदस्यहरू, राजनैतिक दलहरू तथा नागरिक समाज, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरू, संचार जगत, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू एवम पूर्वीचौकी गाउँबासी सम्पूर्ण आदरणीय आमा-बुबा, दाजु-भाइ तथा दिदी-बहीनीहरूमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

आदरणीय सभासद ज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु :

यस पालिकाको लक्ष्य, उद्देश्यहरु तथा चुनौतीहरु यसप्रकार रहेका छन् ।

(क) पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको लक्ष्य:

१. यस गाउँपालिकाले शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, उद्योगमा समुचित लगानी गरी रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गरी वातावरणमैत्री प्रविधिमैत्री समृद्ध एवम वैज्ञानिक समाजको परिकल्पना गर्दछ ।

(ख) पुर्वीचौकी गाउँपालिकाको उद्देश्यहरु :

१. Dropout rate शत प्रतिशत घटाई विद्यालय शिक्षामा सबै वर्ग क्षेत्र सम्प्रदायको समावेशीताको आधारमा उच्चतम विद्यालयहरुको सिकाई स्तर वृद्धि गरी सक्षम जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।
२. स्वास्थ्य क्षेत्रमा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गरि सम्पूर्ण गाउँपालिका वासीको स्वास्थ्य स्तरमा सुधार गर्ने ।
३. कृषि क्षेत्रमा अनुदान तथा आधुनिक सिचाई पोखरीको व्यवस्थापन गरी कृषकहरुलाई आत्मनिर्भर बनाउने ।
४. पर्यटन तथा उद्योगमा समुचित लगानी गरी वेरोजगार युवाहरुका लागि रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने ।
५. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण योजनाहरुमा जनताको पुर्ण सहभागितामा गराई रोजगारी सिर्जना गर्ने ।
६. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुमा सुशासन र पारदर्शिता कायम गर्न सुशासनका सम्पूर्ण औजारहरु प्रयोग गर्ने ।

(ग) गाउँपालिकाका चुनौतिहरु

- * पेशिके उपलब्ध नगराई काम नहुने गरेको ।
- * नेपाल सरकारले लिएको राजश्व संकलन गर्ने लक्ष्य जुन थियो लक्ष्य अनुसारको राजश्व संकलन नभइ राजश्व वाडफाडको रकम गाउँपालिका प्राप्त नगरेको कारण सो रकमवाट पुरा हुने (अयात) विनियोजित कार्य सम्पन्न गर्नमा कठिनाई ।
- * कोरोना भाइरस कोभिड १९ का कारणले नियमित हुने कार्यमा अवरोधका कारण गापाले निर्धारण गरेको लक्ष्य हासिल गर्न कठिनाइ ।
- * गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रको मलेपले औल्याएको वेरुजु नियमित र फर्चाई गर्नमा कठिनाई ।
- * जनताका जनअपेक्षा तिब्रहुनु र हामीले प्राप्त गर्ने श्रोत साधन र गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी कम हुनुले विकासमा सन्तुलन गर्न कठिनाइ ।
- * गाउँपालिकाको आफ्नो भवन नभएका कारण जनतालाई दिनुपर्ने सेवामा कठिनाई भएको ।
- * बिषयगत शाखाका सबै कर्मचारी गाउँपालिकामा आउन नसकेका कारणले काम गर्न कठिनाइ ।

आदरणीय सभासद ज्यू :

अब म आ. व. २०७७।०७८ मा प्रस्तु गरिएको बजेट बारे जानकारी गराउन चाहान्छु ।

सि.न	मार्फत	शीर्षक	प्राप्त रकम
१	संघिय सरकार	शसर्त अनुदान	१८१८०३८९०
२	संघिय सरकार	समानिकरण अनुदान	९०९०००००
३	संघिय सरकार	राजश्व बाँडफाँड	७६००७७२०
४	विशेष अनुदान संघ	खिरसैन खानेपानी योजना	५००००००
५		सरस्वती मा.वि छात्रवास	६००००००
६		चौखुट्टे खानेपानी काडामाण्डौ	६००००००
७	प्रदेश सरकार	समानिकरण अनुदान	६९४००००
८		राजश्व बाँडफाँड	१९४५०००
९	प्रदेश सरकार विशेष अनुदान	तातोपानी सिने सिचाई कुलो निर्माण वडा नं. ५	१६०००००
१०		पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणा कार्यक्रम	१००००००
११		विस्मान्य सिचाई निर्माण वडा नं. ३ गैरागाउ	१६०००००
१२		भारतोली सिचाई कुलो वडा नं. २ बगलेक	१६०००००
१३	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	कुनिगडा गाँजरी सडक स्तरोन्नती	३५०००००
१४		चौखुट्टे काडामाण्डौ सडक स्तरोन्नती	३५०००००
१५		चौखुट्टे काडामाण्डौ सडक निर्माण	३५०००००
१६	गत वर्षको नगद मौज्जात रकम		५०००००
१७	यस वर्ष अनमानित आन्तरिक श्रोत		६९५००००
१८	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण		८६९२८०००
१९	स्थानीय स्वास्थ्य पुर्वाधार विकास कार्यक्रम		८५०००००
२०	स्थानीय पुर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम		२५०००००
जम्मा रकम			४९६२७४६१०

अक्षरूपी जम्मा बजेट ४९ करोड ६२ लाख ७४ हजार ६ सय १० रुपैया रहेको छ ।

आदरणीय सभासद ज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु :

पुर्वीचौकी गाउपालिकाको मुलमन्त्रका रुपमा रहेका ५ वटा ज र १ वटा प (जप)

१. पहिलो ज: जमीन; हामी सँग भएका खाली जमीनको मुल्यांकन गरी बाटो बनाउन उपयुक्त ठाउमा बाटो, सडक बनाउन उपयुक्त ठाउमा सडक, उत्पादन हुने उपयुक्त ठाउमा उत्पादन, घर निर्माण गर्न उपयुक्त ठाउमा

घर निर्माण तथा सरकारी भवन निर्माण गर्न उपयुक्त ठाउमा सरकारी भवन निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

२. **अर्को ज : जल**, पुर्वीचौकीमा मुख्य जलको रूपमा रहेका गण्डीगाड, फुलौटीगाड, चिन्नेगाड, छीलेगाड र सानातिना प्रशस्त खोला नाला रहेका छन् जसलाई बहुउपयोगी प्रणाली अनुसार पिउने पानी, सिचाई, विधुत उत्पादन गरेर रोजगारी सिर्जना गर्ने नीति बनाइने छ ।
३. **तेस्रो ज : जडीबुटी**, पुर्वीचौकी गाउपालिका वरिपरि जंगलले ढाकिएको क्षेत्र धेरै भएको हुनाले व्यक्तिगत, सामुदायिक र कबुलियती वन आदिमा जडीबुटी खेती गर्ने जस्तै; टिमुर, कुरिलो, गुर्जो, बोजो, घ्यूकुमारी, असुरो, तिते, सिस्नो, सुनभाउरी, धुवीजडा, पाँचऔले, हरियो चियापत्ति, ओखर तथा अमला आदिको खेती गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने नीति निर्माण गरिने छ ।
४. **चौथौ ज : जनश्रम**, श्रमबाटै सौन्दर्य प्राप्त हुन्छ भन्ने सोचका साथ जबसम्म हामी श्रम गर्दैनौ तबसम्म हाम्रो आर्थिक उन्नति तथा प्रगति हुदैन भन्ने आधारमा **गरौं हामी श्रम, नपरौं गरीबीको भ्रम** भन्ने मुलमन्त्रको आधारमा सहकारी र सामुहिकताको आधारमा श्रम गरी उत्पादनमा वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
५. **पाँचौ ज : जनताको सकारात्मक सोच**, हामीले जबसम्म सकारात्मक सोच, विचारका साथ जीवनका हरेक पाटोलाई विश्लेषण गर्न सक्दैनौ तबसम्म हाम्रो उन्नति, प्रगति र समुन्नति हुन सक्दैन र हाम्रो समाजले फडको मार्न पनि सक्दैन त्यसकारण नकारात्मक सोच जस्तै, महिला हिंसा, वालविवाह, धामी झाक्री प्रतिको विश्वास, बोक्सी प्रथा, सासुवुहारी बिच विभेद, दाइजो प्रथा तथा जातजाती बिच विभेदको अन्त्य गरी वैज्ञानिक समाज निर्माण गर्नका लागि नीति अवलम्बन गरिने छ ।
६. **एउटा प पर्यटन** : पर्यटनका दृष्टिकोणले पुर्वीचौकी गाउपालिका सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । पुर्वीचौकी गाउपालिकामा हाम्रो भु-स्वर्गको रूपमा पहिचान बनाएको स्वर्गीय अनुभुति दिने खप्तडको प्रवेश द्वार रहेको छ । अमर सिंह थापाले स्थापना गरेको अखण्ड दिप प्रज्वलित हुने मालिका मन्दिर रहेको छ, सवै ठाउको दृष्य अवलोकन गर्न सकिने रानढुग्गा क्षेत्र र सयौ संख्यामा बनिबनाउ विभिन्न आकृतिका मुर्तिहरू, कुडिगडा ताल, त्रिवेणीधाम, बगलेकक्षेत्र रहेका छन् भने हाम्रो संस्कृति, कला, भाषामा जस्तै भुवा नाच, पञ्चेबाजा, हुडके नाच, ओल्के पर्व, चाचरी गीत, सनाई, झ्याली, दमाहा, होली, पुतला, न्याउले, देउणागित, भारीखेल, लगायत संस्कृति संरक्षण गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

आदरणीय सभासद ज्यू :

अव म आ.व २०७७/२०७८ चैत ०६ गते सम्म सम्पन्न भएका भौतिक कार्यहरू प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

गाउपालिकाका मातहतका योजना तथा कार्यक्रमहरू जम्मा ३४२ वटा रहेको छन् ।

- गाउपालिका बाटका योजनाहरू : ९८
- वडा नं. १ खिरैनमा : २९
- वडा नं. २ बगलेकमा : ३३

- वडा नं. ३ गैरागाउमा : ४१
- वडा नं. ४ सानागाउमा : ४०
- वडा नं. ५ काडमाण्डौमा : २७
- वडा नं. ६ गाँजरीमा : ३२
- वडा नं. ७ पोखरीमा : ३३

→ ३४२ वटा योजनाहरू मध्य २०० योजनाको सम्झौता भएका छन् ।

- वडा नं. १ खिरैनामा : २७
- वडा नं. २ बगलेकमा : १८
- वडा नं. ३ गैरागाउमा : ३५
- वडा नं. ४ सानागाउमा : ४१
- वडा नं. ५ काडमाण्डौमा : २८
- वडा नं. ६ गाँजरीमा : २४
- वडा नं. ७ पोखरीमा : २७

→ योजना सम्झौता हुन बाँकी १४२ वटा छन् ।

→ पेशकी रकम लिएका ५६ वटा योजनाहरू छन् ।

- वडा नं. १ खिरैनामा : ६
- वडा नं. २ बगलेकमा : १
- वडा नं. ३ गैरागाउमा : ५
- वडा नं. ४ सानागाउमा : १८
- वडा नं. ५ काडमाण्डौमा : १४
- वडा नं. ६ गाँजरीमा : ८
- वडा नं. ७ पोखरीमा : ४

→ सम्पन्न भएका योजनाहरू १९ वटा छन् ।

→ भुक्तानी भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू पनि १९ वटा छन् ।

- वडा नं. १ खिरैनामा : ०
- वडा नं. २ बगलेकमा : ०
- वडा नं. ३ गैरागाउमा : ४
- वडा नं. ४ सानागाउमा : १३
- वडा नं. ५ काडमाण्डौमा : ०
- वडा नं. ६ गाँजरीमा : १
- वडा नं. ७ पोखरीमा : १

आ.व २०७७/२०७८ चैत ०६ गते सम्म सम्पन्न भौतिक प्रगतिहरु :

- नयाँ सडक निर्माण ५.२५ किलोमिटर सम्पन्न भएको छ ।
- सडक सरसफाई तथा मर्मत २० किलोमिटर सम्पन्न भएको छ ।
- सिचाई कुलो निर्माण ४२९ मिटर सम्पन्न भएको छ ।
- सिचाई पोखरी निर्माण १३ वटा भएको छ ।
- खानेपानी योजना अन्तरगत ११ वटा नयाँ धारा निर्माण भएका छन्
- मन्दिर २ वटा निर्माण भएका छन् ।
- PCC घोरेटो बाटो ३१३ मिटर निर्माण भएको छ ।
- १७९ मिटर पर्खाल निर्माण भएको छ ।
- यात्रु प्रतिकक्षालय ५ वटा निर्माण भएका छन् ।
- तटबन्धन ७० मिटर निर्माण भएको छ ।

आदरणीय सभासद ज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु :

अन्यमा

यो आठौँ गाउँसभा योजना तथा सम्पन्न गर्न प्रभावकारी भुमिका खेल्न निकायहरु, निजी क्षेत्र, दातृ निकाय, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरु, टोल विकासका संस्थाहरु लगायत अन्य सम्पुर्ण सरोकारवालाहरुलाई यसै मञ्चबाट हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु, साथै यस आठौँ गाउँसभाको योजना गर्न सहयोग पुर्याउने कार्यपालिकाका सदस्यहरु, गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु, गाउँसभाका सदस्यहरु ज्युमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै विगतका वर्ष झै यो बाँकि आर्थिक वर्षमा पनि सहयोग प्राप्त भइरहने आशा एवम् विश्वास गर्दै सबै उपस्थित मानुभावहरुमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

धन्यवाद !

पूर्वीचौकी गाउँपालिका अध्यक्ष

दिर्घ राज बोगटी